BRAC NIEUWS

September 2024

Vereniging voor Experimenteel Radio Onderzoek in Nederland

Overname van artikelen en/of schema's is slechts toegestaan met volledige bronvermelding. Aanbieders van artikelen en schema's ter publicatie, worden geacht bekend te zijn met de bepalingen, zoals in de auteurswet omschreven en deze bepalingen ook strikt na te leven.

De komende algemene bijeenkomst is op woensdag 4 september op de gebruikelijke tijd (20.00 uur)

Ook de gewone inloop avonden blijven op woensdag.

Iedereen is uiteraard welkom.

Inhoud

Van de voorzitter 2
In Memoriam – Frans Maters – PA0FMY – Silent Key 3
Uit de oude doos - PI4SHB in de 1995 IARU VHF/UHF contest 4
Voortgang digitale voice netwerken 7
PA6LIB in 1994 9
Colofon 13

Van de voorzitter

Beste mensen,

Hierbij de eerste BRAC nieuws van het naseizoen 2024. Hopelijk hebben jullie een goede zomervakantie doorgebracht en, al dan niet op reis of thuis, de draad van werk en eventueel hobby langzamerhand weer op kunnen pakken.

Deze zomer was helaas overschaduwd door het overlijden van Frans Maters op 23 juli 2024, zoals gemeld in de BRAC nieuws flits van woensdag 24 juli:

“Na een lang ziekbed is Frans Maters PA0FMY (lang actief in de afdeling Den Bosch) vanmorgen om half 5 op 73-jarige leeftijd overleden.”

Persoonlijk heb ik Frans niet goed gekend, maar Frans was zeker bij de wat ouderen in de club beslist geen onbekende. Hij hield slechts enkele jaren geleden nog een lezing over meetinstrumenten voor de club. Frans was lange tijd een actieve radiozendamateur, die veel zelf bouwde. Begin dit jaar schreef hij aan de leden in een bericht in het BRAC nieuws dat hij om gezondheidsredenen stopte met de radio hobby.

In deze BRAC nieuws staat een “in memoriam” zoals ook gepubliceerd in het VERON clubblad “Electron”. Met dank aan Wilma (PD2WLM) en Wim (PD2WAM).

Verder hebben de ontwikkelingen van, met name het “Digitale Voice Netwerk” (DVC), niet stilgestaan deze vakantie. Het is gelukt om zowel “puur” digitale netwerken (DMR,YSF,D-Star etc.) niet alleen aan elkaar, maar ook aan het analoge (FM) repeater netwerk te koppelen op zowel 70 cm (PI2SHB, 340.175MHz) als 2m (PI4SHB, 145.250MHz). Ook zijn er koppelingen gelegd met Eindhoven PD1EHV (ASL en UHF 438.250 MHz).

Vanuit het experimentele stadium komt het project nu in een fase waar we werken aan het in productie brengen van de diverse nieuwe communicatiemogelijkheden die dit met zich mee brengt. Eén en ander is samengevat in een kort artikel in deze BRAC nieuws.

Komende woensdag 3 september is er een clubavond in de Helftheuvel die gewijd zal zijn aan deze ontwikkelingen. We willen graag de nieuwe mogelijkheden die dit brengt met jullie bespreken en nader toelichten.

73, Klaas (PA1KE)

In Memoriam – Frans Maters – PA0FMY – Silent Key

Frans was zondermeer een bijzondere radiozendamateur te noemen. Al zeer jong geïnteresseerd in elektronica, en vroeg besmet met de zendhobby. Frans zat op 17-jarige leeftijd illegaal te zenden. Enkele zendamateurs van clubhuis 't Achterom in Zwolle hebben hem geholpen om een eerlijke zendamateur te worden. De vriendschap met name met Ton is gebleven tot de dood van Ton.

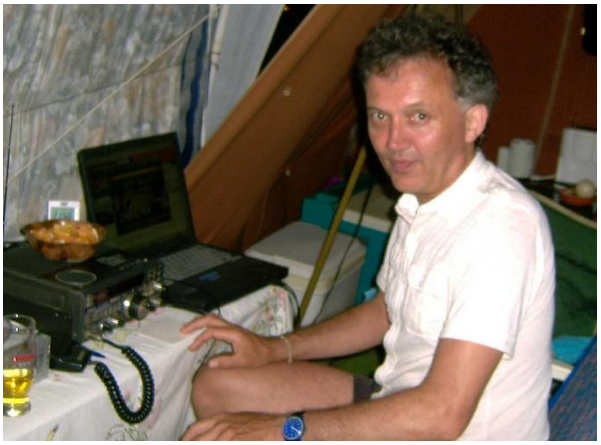

Frans haalde zijn HTS diploma en ging werken in een bedrijf in mobilofoons. Daarna kwam hij terecht bij ANP in den Haag. Een baan precies in zijn straatje. En hij werkte vaak voor Radio Scheveningen. Toen hij bij ANP door een reorganisatie werd ontslagen ging hij zich mede richten op dansen. Later is hij nog naar de HAS gegaan in Den Bosch en was een kei in cake bakken. Op velddagen werden we herhaaldelijk getrakteerd op cake.

Frans was zeer kundig, vindingrijk en zuinig. Hij herstelde elektrische apparaten, programmeerde, experimenteerde, bouwde en gaf (ombouw)adviezen.

Frans werd eigen baas en voorzag in zijn eigen levensonderhoud en daar was hij trots op.

Met reparatie van elektronische apparaten en apparatuur, dansworkshops, danslessen, verhuur van geluidsapparatuur en zichzelf als presentator en met veel zuinigheid rooide Frans het wel.

Als vossenjager stond hij bekend als snel en was moeilijk te verslaan. Wat kon deze man hard lopen en hij vloog overal doorheen en sprong over sloten en mocht vaak de eerste plaats claimen.

Hij heeft veel gedaan om de hobby te promoten bij de jeugd. Heeft zich veel ingezet bij JOTA's en VPK's. Welke Veron Pinksterkamp deelnemer kent niet zijn bingo-avonden en line-dans workshops.

Een heerlijke tijd bracht hij door met zijn vriendin Christine. Samen gaven ze danslessen en demonstraties en beleefden mooie vakanties. Christine begeleide Frans ook altijd bij zijn verhuur-activiteiten bij wielerwedstrijden, ruiterfestijnen, carnavalsoptochten enzovoorts.

Frans bezocht Christine trouw iedere dag tot aan haar dood, toen zij in het verpleegtehuis woonde.

De laatste tijd was Frans veel aan het experimenteren met Arduino. Hij genoot van het uitpuzzelen om elektronische problemen op te lossen. Maakt niet uit wat. Het ombouwen van een Condor of het maken van een stofzuiger. Het programmeren van eproms of het ontwerpen van een 'hufterproof' vossenjachtontvanger. Hij ging net zolang door tot hij zelf tevreden was met het resultaat en dat was niet snel.

Frans, radiozendamateur in hart en nieren was altijd bezig met de hobby.

Zelfs toen we enkele maanden geleden weer een keer bij hem bezoek waren in het ziekenhuis in Den Bosch, werden we onderworpen aan een heus radio zendexamen. Wij slaagden niet. Frans glansrijk.

Frans heeft nog tot in de laatste levensdagen geluisterd op de band. Er MOEST zendapparatuur mee naar het ziekenhuis en later naar het verpleegtehuis. Hij meldde zich regelmatig in, in de ronde van Gorkum en maakte graag gebruik van de repeater PI2NOS.

Frans heeft in het verleden al keelkanker overwonnen, maar moest met een keelstoma leven. Daardoor was spreken erg moeizaam, maar was na alle chemokuren en operaties kankervrij.

Communicatie verliep hoofdzakelijk via Whatsapp of email, als het niet mondeling was.

Recent bleek Frans longkanker te hebben. De rugpijn bleek een klaplong te zijn, waar hij al 4 maanden mee liep.

Maar Frans wilde persé leven. Hij gaf het niet op.

Toch heeft de kanker uiteindelijk gewonnen en was het gezwel zo groot geworden dat het op zijn ruggenmerg drukte en hij daardoor een dwarslaesie opliep. Toen hij dus ook niet meer kon lopen moest hij wel weer opgenomen worden en kon hij niet meer in Vlijmen blijven.

Langzaam ging het steeds verder achteruit. Hij ging van het JBZ naar het verpleeghuis Eemwijk in den Bosch.

Daar lag hij continu aan een beademingsapparaat, waardoor hij ook helemaal niet meer kon spreken. Bovendien ontbrak hem daarvoor de kracht.

Vrijdag 19 juli is Frans nog 73 jaar geworden. Hij heeft zijn verjaardag nog gevierd en was nog steeds scherp van geest.

Markant maar bijzonder, dat was Frans (PA0FMY).

Frans we gaan je missen.

Uit de oude doos - PI4SHB in de 1995 IARU VHF/UHF contest

De meeste van jullie weten waarschijnlijk dat we als afdelingsstation PI4SHB vaak en succesvol hebben meegedaan aan de VERON PACC contest.

Wat minder mensen zullen weten is dat we ook hebben deelgenomen aan de IARU VHF/UHF contest. Dat is alweer bijna 30 jaar geleden.

Ondergetekende woont al vanaf 1989 in Veghel tegenover het terrein van de Noordkade dat nu bekend is als een food- en cultuurgebied. In 1995 was het nog een fabrieksterrein dat voor een klein gedeelte nog in gebruik was.

Als je er bent geweest dan weet je dat er een aantal behoorlijk hoge gebouwen op dat terrein staan. Hoe zou het zijn als we daar wat antennes op kunnen zetten? Nu had een van mijn buren destijds een behoorlijk hoge functie bij de CHV en op een gegeven moment heb ik maar gewoon de stoute schoenen aangetrokken. Tot mijn verbazing bleken er mogelijkheden te zijn.

We zijn met een aantal BRAC leden bij elkaar gaan zitten om te bespreken hoe we gebruik konden maken van zo'n unieke kans. We besloten om mee te doen aan de IARU VHF/UHF contest op 1- en 2 juli 1995 en wel op 2 meter en 70 centimeter.

We hadden niet de illusie dat we direct een enorme score zouden maken. Het was meer bedoeld om jonge leden enthousiast te maken. En natuurlijk ook gewoon voor de lol en de uitdaging. Hoe vaak krijg je de kans om op zo'n plek een contestshack in te richten?

Het gebouw wat we mochten gebruiken is de grote grijze toren die je duidelijk kunt zien als je over de NCB Laan langs de Noordkade rijdt. Ze zijn die nu druk aan het verbouwen 'voor de 'Chocolate Factory'. Helemaal boven op dat gebouw stond een klein soort keet waarin we de apparatuur konden opstellen.

Naar boven toe mochten we alleen met een lift omdat de vloeren in de oude fabriek niet overal even betrouwbaar meer waren. Nou pasten onze antennes en de masten natuurlijk niet in die lift, dus als niemand keek gebruikten we toch stiekem de trap. Zolang we maar goed uitkeken waar we onze voeten neerzetten ging het wel. Er is tenminste niemand door een vloer heen gezakt. :)

Voor twee meter gebruikten we een Kenwood TR-751 en een Dressler eindtrap die goed was voor ongeveer 400 Watt. De antenne was een 2 x 9 elements dubbelquad die op ongeveer 45 meter hoogte stond.

Voor 70 centimeter hadden we een Kenwood TR-761 met een eindtrap die ongeveer 150 Watt maakte. De antenne was een enkele 21 elements yagi, ook op ongeveer 45 meter hoogte.

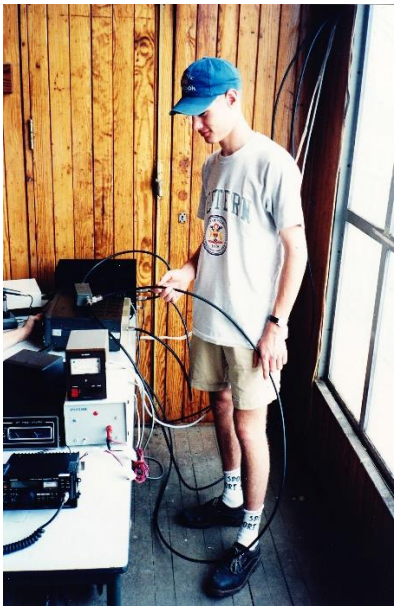

Wie waren de operators?

Paul Sterk PA0STE, Theo Dekkers PA3DSS, Jan van de Westelaken PE1MQL, Hans Crijnen PE1PKP, Pieter Lageweg PA3GRX, Pierre Kostman PE1BTL en René Voortwist PA3GPX

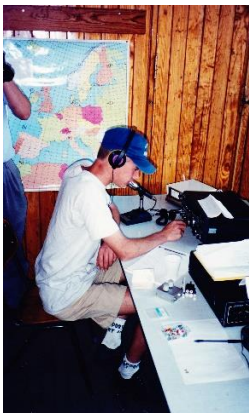
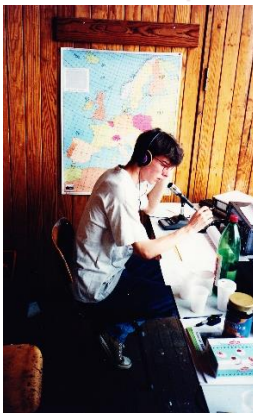
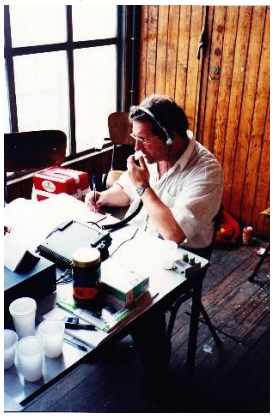

En wat waren de resultaten?

Op twee meter 489 QSO's, totaal aantal gewerkte kilometers: 128785

De beste DX op twee meter was OZ6EVA in JO57FJ met 718 kilometer.

Op 70 centimeter maakten we 115 QSO's, totaal aantal gewerkte kilometers: 25619

De beste DX op 70 centimeter was OK1VHF/P met 745 kilometer.

Ik heb geen idee waar we ergens in de ranglijsten zijn geëindigd. Ongetwijfeld niet erg hoog, maar dat was ook niet het doel.

Oh, en natuurlijk spierpijn van het sjouwen en een hoop plezier.

Later hebben we nog met een andere groep meegedaan aan contests vanuit Veghel. Maar dat is voor een volgende BRACnieuws.

73, PA3GPX

Voortgang digitale voice netwerken

We zijn met A25 al enige tijd bezig met het doen van experimenten en onderzoek naar de mogelijkheden van (digitale) voice netwerken.

Het is gelukt om zowel "puur" digitale netwerken (DMR,YSF,D-Star etc.) niet alleen aan elkaar, maar ook aan het analoge (FM) repeater netwerk te koppelen op zowel 70 cm (PI2SHB, 340.175MHz) als 2m (PI4SHB, 145.250MHz). Ook zijn er koppelingen gelegd met Eindhoven PD1EHV (ASL en UHF 438.250 MHz).

Vanuit het experimentele stadium komt het project nu in een fase waar we werken aan het in productie brengen van de diverse nieuwe communicatiemogelijkheden die dit met zich mee brengt. Eén en ander is samengevat in dit artikel.

Op hoofdlijnen zijn de volgende experimenten geslaagd:

- Het aan elkaar linken van diverse digitale netwerken (D-Star, DMR en YSF, NXDN en meer) op DMR (BM) TG 20432 met de gebouwde XLX717 reflector (xlx717.ddns.net).
- Het koppelen via hotspots en IP netwerk van deze DMR TG 20432 via een DVSwitch Analog_Bridge en MMDVM_Bridge aan een analoge Allstarlink node 597090.
- Het koppelen via UHF van PI2SHB 70cm (430.175) op de ASL node 597093.
- Het koppelen via VHF van PI4SHB 2m (145.250) op de ASL node 597094.

- Het koppelen aan PE1EHV in Eindhoven en via die weg ook aan PJ4SON op Bonaire.

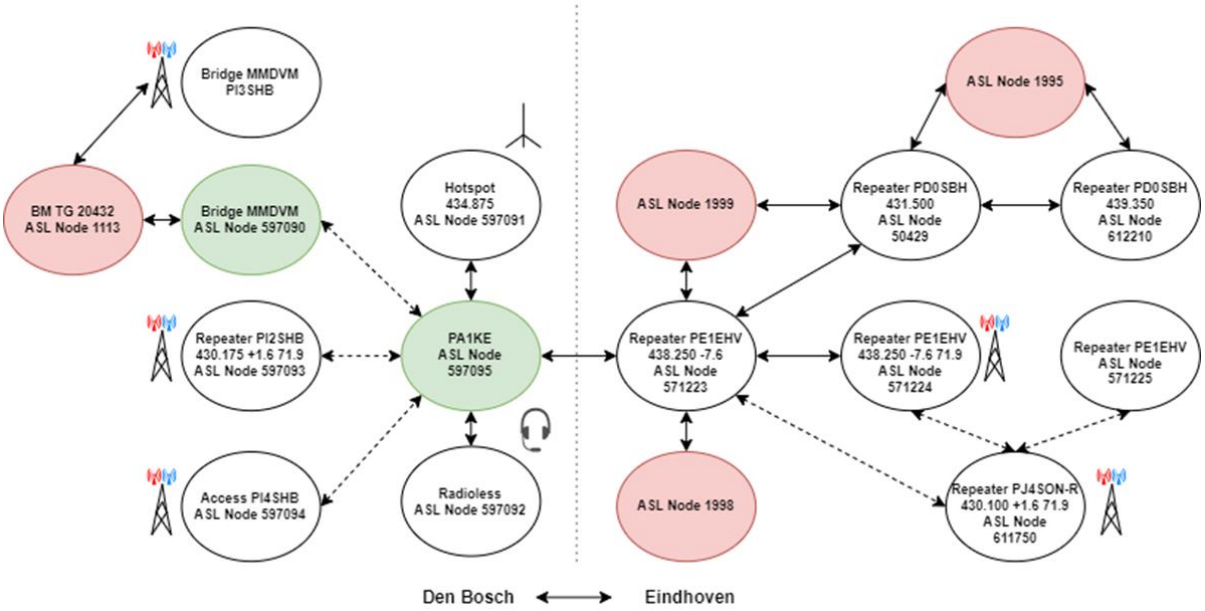

Figuur 1 Gekoppelde DVC netwerken Den Bosch/Eindhoven

De ASL nodes 97095 (Den Bosch) en ASL 571223 (Eindhoven) leggen de koppeling tussen Het netwerk van Den Bosch en dat van Eindhoven. De gevormde kanalen (afhankelijk van de gemaakte koppelingen) kunnen netwerkdelen gelijktijdig in simplex met elkaar koppelen. Zo kun je b.v. via een DMR toegangspunt in Den Bosch (PI3SHB Haarsteeg) deelnemen aan een FM ronde op Bonaire. De huidige opstelling is experimenteel en we willen nu naar een meer professionele inrichting gevestigd aan de Hoge Slagen toe. Op dit moment zijn we ook bezig te kijken hoe we kunnen koppelen met het ASL netwerk van Eindhoven, dat op haar beurt weer is gelinkt aan repeaters op Bonaire en de PE1EHV 438.350 repeater van (Ad Valkenburg PE1DGW). (Zie figuur 1 voor beide netwerken)

Eindhoven wil graag aan ons ASL netwerk verbinden en we hebben daarmee succesvolle proeven gedaan. Er moeten echter afspraken worden gemaakt over de inrichting van deze netwerken zodat optimaal gebruik mogelijk blijft. In bijgaande figuur is een tekening van de huidige netwerken.

Den Bosch aan de linker- en Eindhoven aan de rechterkant. De repeater van Eindhoven is via ASL ook gekoppeld met PJ4SON op Bonaire.

We moeten besluiten met welke repeater(s) we gaan werken. Daarvoor is overleg nodig met de huidige repeater beheerders. Voor Den Bosch Albert (PA3GCO) en voor Eindhoven Ad (PE1DGW). We zijn daarover in contact met deze beheerders.

De huidige repeater van Den Bosch is in principe hiervoor te gebruiken maar er moeten dan aanpassingen in de automatische tijd- en naamgevers worden gedaan. Een andere mogelijkheid is het plaatsen van een andere repeater (MX800). Daarvoor moeten dan kosten worden gemaakt (aanschaf en aanpassing vergunning).

We zien toekomst zien in dit soort koppelingen van analoge RF netwerken aan analoge en digitale MMDVM netwerken met wereldwijde dekking. Het kan een boost geven aan de weinig gebruikte UFH en VHF netwerken.

Werkgroep Digitaal Voice Netwerken, PA1KE

PA6LIB in 1994

Dit jaar is het 80 jaar geleden dat operatie ‘Market garden’ tijdens de tweede wereldoorlog van start ging. Er zijn daarom veel herdenkingen georganiseerd. Er is, onder andere, een speciaal amateurstation in de lucht met de roepletters PA80OMG.

Market Garden bestond uit een grootschalige luchtlandingsoperatie (codenaam Market) en een grondoffensief vanuit België (codenaam Garden). Britse, Poolse en Amerikaanse luchtlandingstroepen zouden belangrijke bruggen over Nederlandse rivieren nemen, waarna grondtroepen over deze bruggen snel zouden kunnen doorstoten naar het IJsselmeer. Uiteindelijk is dat niet gelukt omdat een brug in Arnhem een ‘bridge too far’ bleek te zijn.

Tijdens operatie Market Garden hadden luchtlandingstroepen strategische bruggen veroverd. Grondtroepen moesten vervolgens naar het noorden trekken over een smalle tweebaansweg. Dit maakte hun voortgang kwetsbaar voor tegenaanvallen op beide flanken. Al snel kwamen de grondtroepen bloot te staan aan een constant, dodelijk vuur. De route werd daarom bekend als ‘Hell’s Highway’.

Die weg liep van het Maas-Scheldekanaal (België) naar de stad Arnhem (Nederland). In Nederland liep de route, onder andere, langs Sint Oedenrode, Veghel en Uden.

Op 17- en 18 september 1994 is Market Garden ook herdacht met een aantal bijzondere amateur radiostations. Een daarvan is, onder andere, door een aantal BRAC leden bemand. Vandaar dat we er graag nog eens aandacht aan besteden.

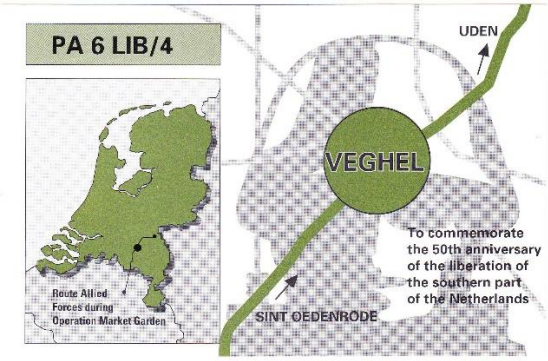

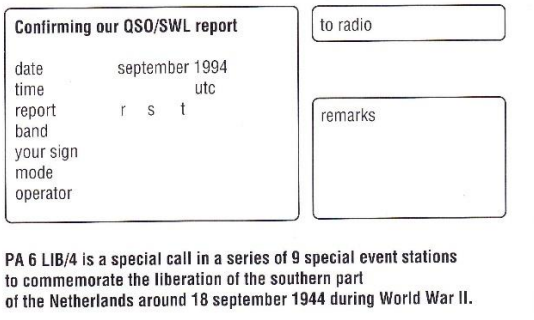

Er waren in totaal negen stations langs de Hell’s Highway actief die de roepletters ‘PA6LIB’ gebruikten. Ieder aangevuld met ‘/<nummer>’. Omdat Veghel de vierde in het rijtje was werd dat PA6LIB/4.

Zoiets vraagt om een bijzondere locatie. Nou wil het geval dat het museum ‘bevrijdende Vleugels’ destijds nog in Veghel was gevestigd. De directeur/eigenaar vond wat extra publiciteit voor zijn museum prima en daarom werd afgesproken dat we op het terrein van het museum een zendstation mochten inrichten. In een legertent voor de ingang.

Bezoek aan Bevrijdende Vleugels moeite waard

Zendamateurs herdenken bevrijding

VEGHEL - Op zondagmorgen 17 september 1944 vertrok van 24 vliegvelden in Engeland een luchtvloot van een welhaast onvoorstelbare omvang. Aan boord bevonden zich paratroopers van de USA 101 Airborne Division. De gecombineerde operatie Market Garden begon nabij de Belgische grens. De luchtlandelingstroepen, waartoe ook de 82ste Airborne Division behoorde, hadden de taak een aantal strategische bruggen te bezetten in de route naar Nijmegen. Het ging echter alleminst van een leien dakje. Nu vijftig jaar later worden er in steden en dorpen van de voormalige corridor herdenkingen en feestelijkheden gehouden.

De 101ste Airborne Division stuitte bij Son op zware tegenstand. De Irish Guards bereikten Valkenswaard pas na zware verliezen. Dat was nog maar het begin van een operatie die elf dagen zou duren en waarbij bijna 35.000 militairen naar het strijdgebied zouden worden overgevlogen. De radiozendamateurs zullen op negen plaatsen langs de voormalige Corridor op 18 september speciale amateur-radiostations inrichten. Waarin ook authentieke militaire verbindingsapparatuur uit de WO II te zien en te horen zal zijn. Tevens zal er uitgezonden worden van Valkenswaard naar Nijmegen. Er zijn stations in Eindhoven, Best, Son, Sint Oedenrode, Veghel, Uden, Grave en Groesbeek. Het zendstation in Veghel zal te bekijken en te beluisteren zijn bij het museum Bevrijdende Vleugels aan de Asterstraat. Het museum staat juist in deze dagen extra in de belangstelling.

Zend-amateurs zoeken contact

Zend-amateurs zoeken zondag via historische en moderne zendapparatuur contact met binnen- en buitenlandse plaatsen die betrokken waren bij de bevrijdingsoperatie 'Market Garden'. De organisatoren hopen dat oudstrijders, die niet bij de herdenking van Market Garden aanwezig kunnen zijn, contact zoeken met de zendamateurs.

De zendstations zijn onder meer te vinden in de gemeentehuizen van Valkenswaard, Son, Sint-Oedenrode, het museum Bevrijdende Vleugels in Veghel en het War Cemetery in Uden.

Natuurlijk horen bij zo'n speciaal station ook speciale zendontvangers. Die kwamen uit de verzameling van Hans PA0TLM en Aart PA3BJQ. Alles in stijl.

De verbindingen zouden plaats vinden via de 40 meter band. De antenne was een dipool, opgehangen tussen het museum en een aluminium vlaggenmast op het terrein. Voor de 40 meter verbindingen was een moderne zendontvanger in gebruik. Dat werkt toch net een beetje comfortabeler. Al het groene spul was verder wel operationeel te bewonderen voor bezoekers.

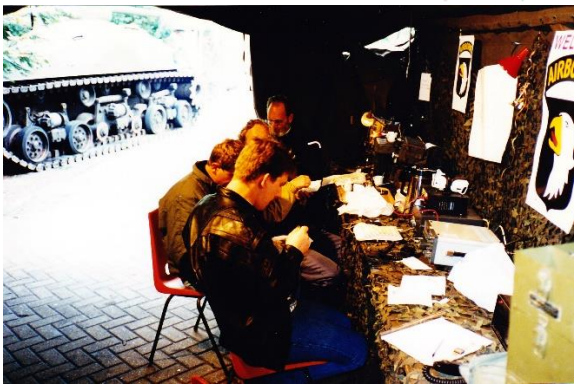

Het idee was dat aanroepende stations door een netleider werden afgevangen en dan, op volgorde, verbindingen maakten met alle PA6LIB stations. In de praktijk werkte dat niet altijd even soepel. Misschien was de 40 meter band niet zo'n goede keus. Het resultaat was flinke wachttijden en mensen die afhaakten. Toch hebben flink wat stations alle negen stations gewerkt. Als je de negen QSL-kaarten in volgorde onder elkaar legde dan kreeg je de route van de Hell's Highway te zien.

Het waren heel geslaagde dagen voor de operators van PA6LIB/4. Er was veel aanloop van bezoekers die het allemaal heel interessant vonden. Vooral al dat groene spul. En wanneer krijg je nou de kans om op zo'n bijzondere plek met zulke bijzondere apparatuur te werken?

De operators van PA6LIB/4. Van links naar rechts: Aart PA3BJQ, Ton PA3FXJ, Cor PE1NIL, René PA3GPX, Rob PA0RWH en Hans PA0TLM.

73, PA3GPX

Colofon

Voorzitter:	Klaas Eldering PA1KE
Secretaris:	Felix Arons, PD0FLX felix.arons@gmail.com
Penningmeester:	Willem Jan Buitehuis PA1WB. IBAN no: NL17 INGB 0002 2576 80 t.n.v. VERON afdeling 's-Hertogenbosch pa1wb@veron.nl
Lid	Claudia Tamis PA5CT: beheerster van de clubcall PI4SHB
Lid	Hendrik Oosterhuis PA3GYK, coördinator repeater locaties e.d.
Clubhuis:	Sjef PA3ESD Het clubhuis is geopend op woensdagavond 20.00 uur, zaaltje 5 (knutselen, experimenteren, onderling QSO) Op de leestafel zijn er diverse amateurbladen aanwezig. Adres clubhuis: Soc. Cultureel Centrum "De Helftheuvel" Helftheuvel passage 115 5224 AC Den Bosch Telefoon: 073 - 6217973
Vossenjacht	Jan PE1MQL, Johan PA3HGU
Kascontrole	Peter PD1KPS; Catharinus PE1AHX reserve Jan PE1MQL
Ontvangst nieuwe leden	Het bestuur
Vlooienmarkt	Stichting BRAC (zie www.radiovlooienmarkt.nl) **momenteel op non-actief.**
Afdelingsstation	PI4SHB beheer: Claudia Tamis PA5CT ; De ronde van zondag om 11.30 uur op 145.250 Mhz wordt op dit moment geleid door Jozef PA3DZY
QSL-manager	Hans PA3BZR .(geen afdelingsactiviteit)
repeaters	Albert PA3GCO; 70 en 23 cm en Beau Groenendaal PD9BG; o.a. APRS Coördinatie: Paul PE1LXX. Website: http://sdr.pi2shb.ampr.org
Braknieuwsredactie	René Voortwist PA3GPX NCB laan 23, 5462GA Veghel E-mail: rvoortwist@home.nl 06 208 947 81 Artikelen voor het komende BRAC nieuws kunnen t/m het laatste weekend van de maand ingeleverd worden. De redactie behoud zich het recht voor om in overleg met de auteur artikelen aan te passen.